

Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Akademik Motivasyonları ve İşsizlik Kaygılarının Danışman Yönlendirme Rolü Açısından İncelenmesi

Asil ÇETİNKAYA[†], Tonguç Osman MUTLU¹

¹Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Muğla.

Araştırma Makalesi / Research Article

Gönderi Tarihi (Received): 19/05/2022

Kabul Tarihi (Accepted): 20/06/2022

Online Yayın Tarihi (Published): 30/06/2022

Öz

Bu araştırmanın amacı Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin akademik motivasyonları ve işsizlik kaygılarının danışman yönlendirme rolü açısından incelenmesidir. Araştırma genel tarama desenlerinden biri olan betimsel ve ilişkisel tarama modeli ile tasarlanmıştır. Kullanılan anket formu 3 bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde kişisel bilgi formu, ikinci bölümde Tayfun ve Korkmaz'ın (2016) oluşturdukları ve güvenilirliğini test ettikleri "İşsizlik Kaygı Düzeyi Ölçeği", üçüncü bölümde ise Yılmaz (2018) tarafından geliştirilen "Üniversite Öğrencilerinde Motivasyon Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi öğrencileri (N=1000) oluştururken örneklemini ise; aynı üniversite ve fakültede öğrenim gören 326 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma verilerinin güvenilirlikleri ve normallikleri ölçüldükten sonra güvenilir olduğu ve +0.5 ile -1.0 aralığında normal bir dağılım gösterdiği görülmüştür. Araştırma verilerine t-test ve tek yönlü varyans (Anova) analizi uygulanmıştır. Araştırma bulgularına göre danışmanı yönlendirici rolü ile öğrencilerin akademik motivasyonları arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Diğer yandan danışmanın yönlendirici rolü ile öğrencilerin işsizlik kaygıları arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak; öğretim elemanlarının danışmanlığında yönlendirici ve yol gösterici bakış açısı sergilemesi öğrencilerin akademik motivasyonunu arttırmakta ve işsizlik kaygılarını düşürmektedir.

Anahtar Kelimeler: Spor Bilimleri, Akademik Motivasyon, İşsizlik Kaygısı, Danışman, Öğrenci.

Investigation of Academic Motivation and Unemployment Anxiety of the Students in Sport Sciences Faculty in Terms of Supervisor Guidance Role

Abstract

The aim of this study was to identify the academic motivations and the worries about unemployment of the students in Faculty of Sport Sciences with regard to the role of their supervisors' guidance. The research was designed with descriptive and relational survey model, which is one of the general scanning. It consisted of 3 parts. In the first part, the personal information form, in the second part, the Unemployment Anxiety Level scale, which was created and tested by Tayfun and Korkmaz (2016), Finally, the third part contained the Motivation Scale for University Students that was developed by Yılmaz (2018). While the population of the research was Muğla Sıtkı Kocman University, Faculty of Sports Sciences students (N=1000), the sample comprised of 326 students studying at the same university and faculty. After measuring the reliability and normality of the research data, it was seen that it was reliable and showed a normal distribution between +0.5 and -1.0. T-test and one-way analysis of variance were applied to the research data. According to the research findings, it has been determined that there is a significant difference between the mentor's role as a guide and the academic motivation of the students. On the other hand, it has been determined that there is a significant difference between the guiding role of the counsellor and the unemployment concerns of the students. As a result, the faculty members' reflecting leading and guiding point of view under their supervision increases the academic motivation of the students and decreases their unemployment concerns.

Keywords: Sports Sciences, Academic Motivation, Unemployment Anxiety, Supervisor, Student.

GİRİŞ

İnsanlığın belki de en güçlü özelliği olan içinde bulunduğu duruma adapte olma yeteneği, günümüz dünyasındaki gelişmelerin tahmin edilemez bir hızda ilerlemesi nedeniyle zorluk derecesi yüksek bir deneyim ile test edilmektedir. Normal zaman akışı içerisinde dahi çeşitli zorluklarla baş etmekte güçlü çeken insan psikolojisi, Korona Virüs (Covid-19) gibi çeşitli hızlandırıcı etkiler sebebiyle daha büyük yükler altına girmek zorunda kalmaktadır. Bu durumdan en küçük organizasyon olan aile ile en büyük organizasyon olan devletler ve uluslararası kurumlara kadar her kademedede yaşam etkilenmektedir (Erdayı, 2009; Kaynak ve Öztuna, 2020). Robotlaşan ve dijitalleşen teknoloji, insandan doğan faktörleri azaltarak neredeyse hatasız üretimler yapmaktadır. Bu durum üretim yapan kurumlar açısından olumlu gelişim olarak görülse de gelişen teknoloji ile aynı doğrultuda uzmanlaşmayan insanların istihdam alanını kısıtlamaktadır (Türkiye İş Kurumu Yayını (TİKY), 2011). Bu durum, hali hazırda istihdam edilen bireylerin yanı sıra geleceğimiz olan ve ileride devlete bağlı kurumlarda veya özel sektörde istihdam edilmek üzere üniversite eğitimlerini sürdüren genç nüfusun işsizlik ile ilgili kaygılarını belirli düzeylerde harekete geçirmektedir (Tayfun ve Korkmaz, 2016). Böyle bir hareket durumunda üniversitede öğrencilerini yönlendirmekle görevlendirilmiş danışman akademisyenlerin önemli bir rolü bulunmaktadır. Danışman öğretim elamanlarından beklenen roller; öğrenim gören öğrencilerin hem dersleri ile ilgili gidişatı yönetmek, hem de gelecek ile ilgili planlarında öğrenciler için yapıcı bir rolü yerine getirmeleridir (Korkmazer, 2020).

Motivasyon, etimolojik olarak latince “movere” yani “hareket ettirme-harekete geçirme” kelimesinden gelmektedir. Basit anlamda motivasyon bireyin ihtiyaçları dahilinde harekete geçme isteği olarak tanımlanmaktadır (Keser, 2006). Kişinin belirli etkilere maruz kalarak ilk yaptığı hareketten farklı bir duruma yönelmesini temel almaktadır. Bireyden, dış çevre tarafından kaynaklanan belirli etkiler sonucuna bağlı olarak tepki vermesi ve harekete geçmesi beklenmektedir. Bireyin verdiği tepkiler, onun içsel veya dışsal olarak harekete geçmesini sağlayabilir. İçsel motivasyon, kişinin kendi benliğinde oluşturduğu bir güçken dışsal motivasyon ise çevresel etkilere bağlı bir şekilde yönelimini ve hareket enerjisini değiştirebilmektedir. Diğer yandan kişilerin harekete geçmesini engelleyen motivasyonsuzluk durumu da söz konusudur (Gagne, Forest, Gilbert, Aubé, Morin ve Malorni, 2010; Gagne, Forest, Vansteenkiste, Crevier-Braud, Van den Broeck, Aspeli, Bellerose, Benabou, Chemolli ve Güntert, 2015).

Yaşamın hızlı bir şekilde akıp geçtiği zaman diliminde dünyanın çözmekte en çok zorlandığı konulardan birisi insanların işsizlik durumlarıdır. İşsizlik konusu ülkelerin gelişmişlik düzeylerindeki farklılıklara bağlı olarak şiddetinin değişkenlik gösterdiği küresel bir problemdir (Bordea, Manea ve Pellegrini, 2017). Kaygı; bireyin içinde bulunduğu zamanda ya da ileriki hayatındaki belirsizlikler sonucu oluşan nedenlere bağlı yaşadığı tedirginlik durumudur. Kaygı durumunun ortaya çıkmasına neden olarak “bireyin kabul gören toplum ideallerine ulaşmasının önündeki bilinmezlikler” gösterilebilir. İşsizlik kaygısı ise; bireylerin zihinlerinde oluşturduğu hayat standartlarına ulaşmak için ideal gördüğü alanda istihdam edilemeyeceği endişesini yaşadığı psikolojik bir durumdur (Bulut, 2011; Şahin, 2019). Ülkemizde Spor sektörünün özel ve devlet alanındaki istihdamları bulunmaktadır. Bu alanda istihdam edilmek isteyen kişilerin iş gücünün de ülkemiz üniversitelerinin Spor Bilimleri

Fakülteleri ve Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları tarafından karşılandığı bilinmektedir (Ataçoğlu ve Zelyurt, 2017). Bu kitle spor endüstrisinin içerisinde yer alan çeşitli istihdam hedefleri ile ilerideki yaşamlarında hayat standartlarını en uygun düzeyde sürdürebilmek adına Spor Bilimleri Fakültelerinin çeşitli kademelerinde lisans ya da lisansüstü eğitimi almaktadır. Kişiler bu eğitimleri, onların hayat standartlarını belirleyen ve yönünü çizen bir strateji rotası olarak görmektedirler. Bu açıdan bakıldığında gençlerin eğitim aldığı alandaki danışman öğretim elamanlarının çeşitli yönlendirme ve yol gösterme yöntemleri ile gençlerin doğru uzmanlaşma alanlarına yönelmesini sağlayarak işsizlik ile ilgili kaygılarının azalmasını sağlayabilmeleri önemle üzerinde durulması gereken bir konudur (Erdayı, 2009; Tayfun ve Korkmaz, 2016).

Yol gösterme, yönlendirme, motive etme ve kılavuz olma gibi yeteneklere insan faktörü açısından bakıldığında söz konusu yeteneği etkin bir şekilde kullanabilen kişiler lider olarak adlandırılmaktadır (Eren, 2012). Yükseköğretim kurumlarında yukarıdaki yetenekleri öğrenciler açısından yerine getiren ya da getirmesi beklenen kişiler çeşitli fakültelerin bölümlerindeki öğrenci danışmanı öğretim elamanlarıdır. Danışman yönlendirme rolü: üst kademe tarafından yetkilendirilen ve görevlendirilen öğretim elemanlarının, yetki alanındaki öğrencilere ders yönetimi ve gelecek planlaması ile ilgili en uygun düzeyde kılavuzluk etmesidir. Diğer yandan danışmanlık görevi onlara resmi kanallardan verildiği için liderlik ile ilgili yeteneklerin kullanılmasına ilişkin zorunlulukları da bulunmamaktadır. Çünkü liderlik yeteneği kişilerin kendi öz benliğinde oluşturulan ve belirli ideal ya da amaçlara bağlı şekilde ortaya çıkarılan bir güçtür. Danışmanlık ve liderlik farklı kavramlar olsa da yol gösterme, kılavuzluk ve motive etme gibi unsurlarda aynı çerçevede içerisinde birbirini olgunlaştırmaktadır. Herhangi bir amaç için yönlendirilen ve yol gösterilen bireylerin üzerinde uğraş verdikleri işe daha fazla motive olduğu ve motivasyona bağlı olumlu iklim ile birlikte kaygı düzeylerinin de azaldığı bilinmektedir. Bu açıdan bakıldığında üniversite öğrenimi devam eden gençlerin eğitim aldıkları bölüm adına motive edilirken gelecekteki iş hayatlarına dair kaygılarının da azaltılabilmesi için yol gösterici, yönlendirici ve motive edici danışman öğretim elemanlarına sahip olması motivasyon ve işsizlik kaygısı adına olumlu etkiler bırakabilecek bir durumdur (Bakotić ve Bulog, 2021; Boff, 2015; Çetinkaya ve Mutlu, 2020; Gallos ve Bolman, 2021; Hart, 2018; Tayfun ve Korkmaz, 2016; Vuori, 2018).

Mevcut Araştırma, sonuçlarına bağlı olarak Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin akademik motivasyonlarının artırılması ve işsizlik kaygılarının düşürülmesine yönelik öneriler verilebilmesi bakımından önemlidir. Spor Bilimleri alanında işsizlik kaygısı ve akademik motivasyon konusu ile ilgili ayrı ayrı yapılan çalışmalar bulunmakla birlikte akademik motivasyon ve işsizlik kaygısının aynı anda ölçüldüğü ve danışman ile ilişkilendirildiği çalışmaların kısıtlılığı mevcut araştırmanın özgünlüğünü güçlendirmektedir. Bu bilgiler ışığında araştırmanın amacı; Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin akademik motivasyon ve işsizlik kaygılarının danışman yönlendirme rolü açısından incelenmesidir. Araştırma çerçevesinde test edilmek üzere iki temel hipotez ortaya atılmaktadır.

- H1: Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin akademik motivasyonları danışman yönlendirme rolü ile artmaktadır.
- H2: Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin işsizlik kaygıları danışman yönlendirme rolü ile düşmektedir.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Araştırma genel tarama desenlerinden biri olan betimsel ve ilişkisel tarama modeli olarak tasarlanmış olup, örnekleme betimleyebilmek adına anket tekniği ile verilerin toplandığı nicel bir araştırmadır (Karasar, 2016).

Araştırmanın Evren ve Örnekleme

Araştırmanın çalışma evrenini Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi öğrencileri (N=1000) oluştururken, örneklemini ise aynı üniversite ve fakültede öğrenim gören “326” öğrenci oluşturmaktadır. Büyüköztürk’e (2011) göre örneklem evreni %95 güvenirlilikte temsil etmektedir.

Araştırmanın Veri Toplama Araçları

Araştırmanın veri toplama aracı 3 bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde kişisel bilgi formu, ikinci bölümde Yılmaz (2018) tarafından geliştirilen “Üniversite Öğrencilerinde Motivasyon Ölçeği”, üçüncü bölümde ise Tayfun ve Korkmaz (2016) tarafından oluşturularak güvenilirliği test edilen “İşsizlik Kaygı Düzeyi Ölçeği” bulunmaktadır.

Kişisel Bilgi Formu: Araştırmaya katılan öğrencilerin kişisel bilgilerinin toplanması için cinsiyet, yaş, bölüm değişkenleri kullanılmıştır. Diğer yandan araştırmaya katılan öğrencilerin verileri ile ilişkilendirilmesi için “lisansüstü eğitim almayı düşünüyor musunuz?, hangi sektörde çalışmayı düşünüyorsunuz? ve danışmanınız lisans eğitiminizde sizi yönlendirici bir rol izliyor mu?” soruları anket formu kişisel bilgi bölümünde yer almıştır.

Üniversite Öğrencilerinde Motivasyon Ölçeği (ÜÖMÖ): Araştırmaya katılan öğrencilerin motivasyonlarının ölçülmesi amacıyla Yılmaz (2018) tarafından geliştirilen “Üniversite Öğrencilerinde Motivasyon Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek 3 alt boyut ve 26 maddeden oluşmaktadır. “1,2,3,6,7,8,10,11,12,15,16,18,19,24,25,26” numaralı sorular içsel motivasyon alt boyutunu, “4,13,14,20,21” numaralı sorular dışsal motivasyonu, “5,9,17,22,23” numaralı sorular motivasyonsuzluk alt boyutunu oluşturmaktadır. “4, 5, 9, 13, 14, 17, 22, 23” numaralı sorular ters puanlama ile hesaplanmıştır. Ölçek maddelerinde 1’e yakın puanlar düşük motivasyonu, 5’e yakın puanlar yüksek motivasyonu temsil etmektedir.

İşsizlik Kaygısı Düzeyi Ölçeği (İKDÖ): Dursun ve Aytaç (2009) ile Ersoy-Kart ve Erdost’un (2008) işsizlik kaygısı ile ilgili yapmış oldukları ölçeklerdeki sorulardan yararlanarak ayrı bir işsizlik kaygısı ölçeği oluşturan Tayfun ve Korkmaz’ın (2016) ölçeği 4 alt boyut ve 26 sorudan oluşmaktadır. Alt boyutlar; istihdamdaki daralma ve işgücü ihtiyacındaki azalmanın etkisi, çevresel ve sosyal baskı, kişisel karamsarlık ve özgüven eksikliği, niteliksel olarak bilgi ve beceri eksikliğidir. “2, 3, 8, 9, 10, 11, 12, 15, 25” numaralı sorular istihdamdaki daralma ve işgücü ihtiyacındaki azalmanın etkisi alt boyutunu, “16, 17, 18, 19, 20, 22, 24, 26” numaralı sorular çevresel ve sosyal baskı alt boyutunu, “4, 5, 6, 7, 13” numaralı sorular kişisel karamsarlık ve özgüven eksikliği alt boyutunu, “1, 14, 21, 23” numaralı sorular niteliksel olarak bilgi ve beceri eksikliği alt boyutunu oluşturmaktadır. “3 ve 13” numaralı sorular ters puanlama ile hesaplanmıştır. Ölçek maddelerinde 1’e yakın puanlar düşük işsizlik kaygısını, 5’e yakın puanlar yüksek işsizlik kaygısını temsil etmektedir.

Araştırma Etiği

Araştırma verileri 28.04.2022 tarihli ve 60 karar numaralı Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu onayı sonrası, 29.04.2022 ve 13.05.2022 tarihleri arasında 2 haftalık süre zarfında toplanmıştır.

Araştırma Verilerinin Analizi

Araştırmadan elde edilen veriler SPSS 22 programı ile analiz edilmiştir. Araştırma verilerine ilk olarak faktör testi uygulanmıştır. Faktör analizi sonucu “Üniversite Öğrencileri Motivasyon Ölçeğinde” bulunan 20 ve 21. sorular ile “İşsizlik Kaygı Düzeyi Ölçeğinde” bulunan 3. sorunun herhangi bir alt boyut altında yüklenmediği tespit edilmiş ve literatürdeki uygulamalar incelenerek ilgili maddeler yapılacak testlerin kapsamı dışında bırakılmıştır (Büyüköztürk, 2002; Büyüköztürk, 2011; Tabachnick ve Fidell, 2013). Araştırma verilerinin cronbach alfa katsayılarının belirlenmesi için güvenirlik testi uygulanmıştır. Araştırma verilerinin normallik analizinde basıklık ve çarpıklık değerleri dikkate alınmıştır. Bu kapsamda yapılan normallik analizi sonucu araştırma verilerinin basıklık ve çarpıklık değerlerinin +0.5 ile -1.0 aralığında olduğu görülmüştür. Tabachnick and Fidell’e (2013) göre mevcut araştırma verilerinin normal dağılım gösterdiği söylenebilir. Verilerin frekansı alındıktan sonra araştırmaya katılan öğrencilerin “Üniversite Öğrencileri Motivasyon Ölçeği” ve “İşsizlik Kaygı Düzeyi Ölçeği” sorularına verdikleri yanıtlar cinsiyet değişkenine göre bağımsız örneklem t-teste, bölüm, yaş ve sınıf değişkenine göre tek yönlü varyans (Anova) analizine, “lisansüstü eğitim almayı düşünüyor musunuz?, hangi sektörde çalışmayı düşünüyorsunuz?, danışmanınız lisans eğitiminizde sizi yönlendirici bir yol izliyor mu?” sorularına göre bağımsız örneklem t-teste tabi tutulmuştur.

BULGULAR

Aşağıda araştırmaya katılan öğrencilerin demografik bilgilerinin dağılımları, araştırma ölçekleri ve demografik bilgiler arasında yapılan analizlerin sonuçları verilmektedir. Üniversite Öğrencileri Motivasyon Ölçeği’ne ait verilerin faktör yükü 4 boyutta oluşmakta ve %64’ünü açıklamaktadır. İçsel motivasyon maddelerinin iki ayrı boyuta yüklendiği, dışsal motivasyon maddelerinin aynı faktöre yüklendiği ve motivasyonsuzluk maddelerinin aynı faktöre yüklendiği tespit edilmiştir. Araştırma veri setine göre “Üniversite Öğrencilerinde Motivasyon Ölçeği” içsel motivasyon alt boyutuna ait maddelerin iki ayrı boyuta yüklendiği görülmüştür. Literatür incelendiğinde (Deci ve Ryan, 1985; Deci ve Ryan, 2000; Korkmazer, 2020; Vallerand, Pelletier, Blais, Brière, Sénécal ve Vallières, 1992) ilgili soruların bilmeye yönelik ve haz almaya yönelik alt boyutları karşıladığı belirlenmiştir. Araştırma verileri içsel motivasyona ait maddeler bilmeye yönelik ve haz almaya yönelik içsel motivasyon alt boyutu olarak hesaplanmıştır.

Tablo 1. Araştırmaya katılan öğrencilerin kişisel bilgileri

Değişken		N	%
Cinsiyet	Kadın	123	37,7
	Erkek	203	62,3
Yaş	18-20 Yaş	111	34,0
	21-23 Yaş	190	58,3
	24 Yaş ve üzeri	25	7,7
Bölüm	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü	71	21,8
	Antrenörlük Eğitimi Bölümü	40	12,3
	Spor Yöneticiliği Bölümü	136	41,7
	Rekreasyon Bölümü	79	24,2
Sınıf	Birinci Sınıf	90	27,6
	İkinci Sınıf	80	24,5
	Üçüncü Sınıf	78	23,9
	Dördüncü Sınıf	78	23,9
Lisansüstü eğitimi almayı düşünüyor musunuz?	Evet	153	46,9
	Hayır	173	53,1
Hangi sektörde çalışmak istiyorsunuz?	Devlet	187	57,4
	Özel	139	42,6
Danışmanınız lisans eğitiminizde sizi yönlendirici bir rol izliyor mu?	Evet	199	61,0
	Hayır	127	39,0
Toplam		326	%100

Tablo 1'e göre araştırmaya katılan öğrencilerin kişisel bilgilerine yer verilmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %37,7'si kadın, %62,2'ü erkek öğrencilerden oluşmaktadır. %34'ü 18-20 yaş aralığında, %58,3'ü 21-23 yaş aralığında, %7,7'si 24 yaş ve üzeri aralıktadır. %21,8'i Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü, %12,3'ü Antrenörlük Eğitimi Bölümü, %41,7'si Spor Yöneticiliği Bölümü, %24,2'si Rekreasyon Bölümü öğrencileridir. %27,6'sı birinci, %24,5'i ikinci, %23,9'u üçüncü ve %23,9'u dördüncü sınıf öğrencileridir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %46,9'u lisansüstü eğitim düşünmekte, %53,1'i ise lisansüstü eğitim düşünmemektedir. Öğrencilerin %57,4'ü devlet kurumlarında, %42,6'sı özel kurumlarda çalışma hedefi olduğunu belirtmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %61'inin danışmanları yönlendirici bir rol izlerken %39'unun yönlendirici bir rol izlememektedir.

Tablo 2. Araştırmada kullanılan ölçek alt boyutlarının normallik dağılımı ve güvenilirliği

Alt Boyutlar	Madde Sayısı	N	X	Std. S.	α	Çarpıklık	Basıklık
ÜÖMÖOrt.	24	326	3,715	,796	.93	-,738	-,137
İMBY	12	326	3,821	,899	.93	-,929	,466
İMH	4	326	3,717	,960	.81	-,650	-,164
DM	3	326	3,426	1,092	.65	-,399	-,567
MOTsz.	5	326	3,632	1,267	.92	-,665	-1,020
İKDÖOrt.	25	326	3,023	,762	.91	-,081	-,693
İDİİAE	8	326	3,444	,955	.85	-,311	-,706
ÇSB	8	326	3,012	,883	.80	-,068	-,492
KKÖE	5	326	2,810	,973	.77	,195	-,536
NOBBE	4	326	2,473	,866	.65	,157	-,651

(İMBY: İçsel Motivasyon Bilmeye Yönelik, İMH: İçsel Motivasyon Haz, DM: Dışsal Motivasyon, MOTsz: Motivasyonsuzluk, ÜÖMÖOrt: Üniversite Öğrencilerinde Motivasyon Ölçeği Ortalaması, İDİİAE: İstihdamdaki Daralma ve İşgücü İhtiyacındaki Azalmanın Etkisi, ÇSB: Çevresel ve Sosyal Baskı, KKÖE: Kişisel Karamsarlık ve Özgüven Eksikliği, NOBBE: Niteliksel Olarak Bilgi ve Beceri Eksikliği, İKDÖOrt: İşsizlik Kaygı Düzeyi Ölçeği Ortalaması)

Tablo 2’de görüldüğü gibi araştırma verilerinin güvenilirlikleri ve normalliklerinin analiz sonuçları verilmektedir. ÜÖMÖOrt., İMBY, İMH, DM ve MOTsz., alt boyutlarının sırasıyla “.93, .93, .81, .65 ve .92” cronbach alfa katsayısına sahip olduğu tespit edilmiştir. İKDÖOrt., İDİİAE, ÇSB, KKÖE ve NOBBE alt boyutlarının da sırasıyla “.91, .85, .80, .77 ve .65” cronbach alfa katsayısına sahip olduğu görülmektedir. Büyüköztürk (2011) .60 ile .79 aralığındaki verilerin iyi derecede güvenilir olduğunu .80 ve üzeri aralıkta olan verilerin mükemmel derecede güvenilir olduğunu belirtmektedir. Buna göre araştırma verilerinin çalışma için iyi ve mükemmel derecede güvenilir olduğu söylenebilir. Araştırma verilerinin normallik dağılımı incelendiğinde +0.5 ile -1.0 aralığında dağılım gösterdiği görülmektedir. Tabachnick ve Fidell’e (2013) göre araştırma verilerinin +1.5 ile -1.5 aralığında dağılımı normal dağılım olarak nitelendirilmektedir. Buna göre araştırma verilerinin normal dağılım gösterdiği söylenebilir.

Tablo 3. Araştırmaya katılan bireylerin akademik motivasyonları ve işsizlik kaygılarının cinsiyet değişkenine göre karşılaştırılması

Alt Boyutlar	Cinsiyet	N	X	Std. S.	t	p																																																																																																
ÜÖMÖOrt.	Kadın	123	3,910	,783	3,502	,001**																																																																																																
	Erkek	203	3,596	,782			İMBY	Kadın	123	3,987	,866	2,658	,008**	Erkek	203	3,720	,906	İMH	Kadın	123	3,892	,913	2,628	,009**	Erkek	203	3,610	,974	DM	Kadın	123	3,604	1,103	2,289	,023*	Erkek	203	3,318	1,074	MOTsz.	Kadın	123	3,922	1,184	3,323	,001**	Erkek	203	3,457	1,286	İKDÖOrt.	Kadın	123	3,059	,798	,726	,469	Erkek	203	3,002	,741	İDİİAE	Kadın	123	3,530	,985	1,419	,157	Erkek	203	3,391	,935	ÇSB	Kadın	123	3,016	,915	,057	,955	Erkek	203	3,010	,865	KKÖE	Kadın	123	2,871	1,007	,870	,385	Erkek	203	2,773	,952	NOBBE	Kadın	123	2,441	,900	,512	,609	Erkek
İMBY	Kadın	123	3,987	,866	2,658	,008**																																																																																																
	Erkek	203	3,720	,906			İMH	Kadın	123	3,892	,913	2,628	,009**	Erkek	203	3,610	,974	DM	Kadın	123	3,604	1,103	2,289	,023*	Erkek	203	3,318	1,074	MOTsz.	Kadın	123	3,922	1,184	3,323	,001**	Erkek	203	3,457	1,286	İKDÖOrt.	Kadın	123	3,059	,798	,726	,469	Erkek	203	3,002	,741	İDİİAE	Kadın	123	3,530	,985	1,419	,157	Erkek	203	3,391	,935	ÇSB	Kadın	123	3,016	,915	,057	,955	Erkek	203	3,010	,865	KKÖE	Kadın	123	2,871	1,007	,870	,385	Erkek	203	2,773	,952	NOBBE	Kadın	123	2,441	,900	,512	,609	Erkek	203	2,492	,846								
İMH	Kadın	123	3,892	,913	2,628	,009**																																																																																																
	Erkek	203	3,610	,974			DM	Kadın	123	3,604	1,103	2,289	,023*	Erkek	203	3,318	1,074	MOTsz.	Kadın	123	3,922	1,184	3,323	,001**	Erkek	203	3,457	1,286	İKDÖOrt.	Kadın	123	3,059	,798	,726	,469	Erkek	203	3,002	,741	İDİİAE	Kadın	123	3,530	,985	1,419	,157	Erkek	203	3,391	,935	ÇSB	Kadın	123	3,016	,915	,057	,955	Erkek	203	3,010	,865	KKÖE	Kadın	123	2,871	1,007	,870	,385	Erkek	203	2,773	,952	NOBBE	Kadın	123	2,441	,900	,512	,609	Erkek	203	2,492	,846																			
DM	Kadın	123	3,604	1,103	2,289	,023*																																																																																																
	Erkek	203	3,318	1,074			MOTsz.	Kadın	123	3,922	1,184	3,323	,001**	Erkek	203	3,457	1,286	İKDÖOrt.	Kadın	123	3,059	,798	,726	,469	Erkek	203	3,002	,741	İDİİAE	Kadın	123	3,530	,985	1,419	,157	Erkek	203	3,391	,935	ÇSB	Kadın	123	3,016	,915	,057	,955	Erkek	203	3,010	,865	KKÖE	Kadın	123	2,871	1,007	,870	,385	Erkek	203	2,773	,952	NOBBE	Kadın	123	2,441	,900	,512	,609	Erkek	203	2,492	,846																														
MOTsz.	Kadın	123	3,922	1,184	3,323	,001**																																																																																																
	Erkek	203	3,457	1,286			İKDÖOrt.	Kadın	123	3,059	,798	,726	,469	Erkek	203	3,002	,741	İDİİAE	Kadın	123	3,530	,985	1,419	,157	Erkek	203	3,391	,935	ÇSB	Kadın	123	3,016	,915	,057	,955	Erkek	203	3,010	,865	KKÖE	Kadın	123	2,871	1,007	,870	,385	Erkek	203	2,773	,952	NOBBE	Kadın	123	2,441	,900	,512	,609	Erkek	203	2,492	,846																																									
İKDÖOrt.	Kadın	123	3,059	,798	,726	,469																																																																																																
	Erkek	203	3,002	,741			İDİİAE	Kadın	123	3,530	,985	1,419	,157	Erkek	203	3,391	,935	ÇSB	Kadın	123	3,016	,915	,057	,955	Erkek	203	3,010	,865	KKÖE	Kadın	123	2,871	1,007	,870	,385	Erkek	203	2,773	,952	NOBBE	Kadın	123	2,441	,900	,512	,609	Erkek	203	2,492	,846																																																				
İDİİAE	Kadın	123	3,530	,985	1,419	,157																																																																																																
	Erkek	203	3,391	,935			ÇSB	Kadın	123	3,016	,915	,057	,955	Erkek	203	3,010	,865	KKÖE	Kadın	123	2,871	1,007	,870	,385	Erkek	203	2,773	,952	NOBBE	Kadın	123	2,441	,900	,512	,609	Erkek	203	2,492	,846																																																															
ÇSB	Kadın	123	3,016	,915	,057	,955																																																																																																
	Erkek	203	3,010	,865			KKÖE	Kadın	123	2,871	1,007	,870	,385	Erkek	203	2,773	,952	NOBBE	Kadın	123	2,441	,900	,512	,609	Erkek	203	2,492	,846																																																																										
KKÖE	Kadın	123	2,871	1,007	,870	,385																																																																																																
	Erkek	203	2,773	,952			NOBBE	Kadın	123	2,441	,900	,512	,609	Erkek	203	2,492	,846																																																																																					
NOBBE	Kadın	123	2,441	,900	,512	,609																																																																																																
	Erkek	203	2,492	,846																																																																																																		

(ÜÖMÖOrt: Üniversite Öğrencilerinde Motivasyon Ölçeği Ortalaması, İKDÖOrt: İşsizlik Kaygı Düzeyi Ölçeği Ortalaması),
(p<.05*p<.01**)

Tablo 3’te araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetleri ile ÜÖMÖOrt., ve İKDÖOrt., puanları arasındaki t-test analizinin sonucu verilmektedir. Buna göre araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyeti ile “DM” alt boyutunda p<0.05 düzeyinde, “İMBY, İMH, MOTsz.” alt boyutlarında p<0.01 düzeyinde ve “ÜÖMÖOrt.” puanlarında kadınların erkeklere göre p<0.01 düzeyinde anlamlı bir farkı olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4. Araştırmaya katılan bireylerin akademik motivasyonları ve işsizlik kaygılarının yaşlarına göre karşılaştırılması

Alt Boyutlar	Yaş	N	X	Std. S.	F	p
ÜÖMÖOrt.	18-20 Yaş	111	3,740	,730	,823	,440
	21-23 Yaş	190	3,726	,825		
	24 Yaş ve üzeri	25	3,520	,856		
İMBY	18-20 Yaş	111	3,866	,810	,764	,467
	21-23 Yaş	190	3,821	,928		
	24 Yaş ve üzeri	25	3,620	1,052		
İMH	18-20 Yaş	111	3,655	,994	1,543	,215
	21-23 Yaş	190	3,785	,952		
	24 Yaş ve üzeri	25	3,470	,833		
DM	18-20 Yaş	111	3,441	1,054	,744	,476
	21-23 Yaş	190	3,386	1,130		
	24 Yaş ve üzeri	25	3,666	,967		
MOTsz.	18-20 Yaş	111	3,684	1,156	1,374	,255
	21-23 Yaş	190	3,654	1,292		
	24 Yaş ve üzeri	25	3,232	1,510		
İKDÖOrt.	18-20 Yaş	111	2,953	,719	,850	,481
	21-23 Yaş	190	3,063	,790		
	24 Yaş ve üzeri	25	3,033	,741		
İDİİAE	18-20 Yaş	111	3,387	,934	,644	,734
	21-23 Yaş	190	3,469	,984		
	24 Yaş ve üzeri	25	3,505	,847		
ÇSB	18-20 Yaş	111	3,034	,894	,238	,788
	21-23 Yaş	190	3,014	,880		
	24 Yaş ve üzeri	25	2,900	,883		
KKÖE	18-20 Yaş	111	2,639	,896	2,624	,074
	21-23 Yaş	190	2,895	,987		
	24 Yaş ve üzeri	25	2,920	1,122		
NOBBE	18-20 Yaş	111	2,315	,752	2,883	,057
	21-23 Yaş	190	2,561	,918		
	24 Yaş ve üzeri	25	2,500	,863		

(ÜÖMÖOrt: Üniversite Öğrencilerinde Motivasyon Ölçeği Ortalaması, İKDÖOrt: İşsizlik Kaygı Düzeyi Ölçeği Ortalaması)

Tablo 4'e göre araştırmaya katılan öğrencilerin yaşları ile "ÜÖMÖOrt., ve İKDÖOrt." puanları arasındaki tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucu verilmektedir. Buna göre araştırmaya katılan bireylerin yaşları ile "ÜÖMÖOrt., ve İKDÖOrt." puanları ve alt boyutları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Tablo 5. Araştırmaya katılan öğrencilerin akademik motivasyonları ve işsizlik kaygılarının bölüm değişkenine göre karşılaştırılması

Alt Boyutlar	Bölüm	N	X	Std. S.	F	p
ÜÖMÖOrt.	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü	71	3,643	,796	,731	,534
	Antrenörlük Eğitimi Bölümü	40	3,851	,916		
	Spor Yöneticiliği Bölümü	136	3,741	,708		
	Rekreasyon Bölümü	79	3,665	,874		
İMBY	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü	71	3,733	,989	,545	,652
	Antrenörlük Eğitimi Bölümü	40	3,920	1,000		
	Spor Yöneticiliği Bölümü	136	3,862	,775		
	Rekreasyon Bölümü	79	3,777	,966		
İMH	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü	71	3,584	,981	,742	,528
	Antrenörlük Eğitimi Bölümü	40	3,837	1,069		
	Spor Yöneticiliği Bölümü	136	3,757	,877		
	Rekreasyon Bölümü	79	3,705	1,024		
DM	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü	71	3,511	,867	,259	,855
	Antrenörlük Eğitimi Bölümü	40	3,450	1,178		
	Spor Yöneticiliği Bölümü	136	3,372	1,088		
	Rekreasyon Bölümü	79	3,430	1,241		
MOTsz.	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü	71	3,552	1,086	1,136	,334
	Antrenörlük Eğitimi Bölümü	40	3,935	1,300		
	Spor Yöneticiliği Bölümü	136	3,658	1,278		
	Rekreasyon Bölümü	79	3,506	1,374		
İKDÖOrt.	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü	71	3,164	,706	1,691	,160
	Antrenörlük Eğitimi Bölümü	40	2,826	,810		
	Spor Yöneticiliği Bölümü	136	3,008	,758		
	Rekreasyon Bölümü	79	3,023	,782		
İDİİAE	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü	71	3,660	,887	2,250	,069
	Antrenörlük Eğitimi Bölümü	40	3,168	1,010		
	Spor Yöneticiliği Bölümü	136	3,415	,923		
	Rekreasyon Bölümü	79	3,438	1,014		
ÇSB	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü	71	3,125	,824	,887	,448
	Antrenörlük Eğitimi Bölümü	40	2,865	,905		
	Spor Yöneticiliği Bölümü	136	3,031	,889		
	Rekreasyon Bölümü	79	2,954	,914		
KKÖE	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü	71	3,073	,876	2,561	,055
	Antrenörlük Eğitimi Bölümü	40	2,645	,982		
	Spor Yöneticiliği Bölümü	136	2,717	1,008		
	Rekreasyon Bölümü	79	2,817	,960		
NOBBE	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü	71	2,366	,925	1,579	,194
	Antrenörlük Eğitimi Bölümü	40	2,287	,801		
	Spor Yöneticiliği Bölümü	136	2,514	,866		
	Rekreasyon Bölümü	79	2,591	,832		

(ÜÖMÖOrt: Üniversite Öğrencilerinde Motivasyon Ölçeği Ortalaması, İKDÖOrt: İşsizlik Kaygı Düzeyi Ölçeği Ortalaması)

Tablo 5 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin bölümleri ile “ÜÖMÖOrt. ve İKDÖOrt.” puanları arasında yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucu verilmektedir. Buna göre araştırmaya katılan öğrencilerin bölümleri ile “ÜÖMÖOrt. ve İKDÖOrt.” puanları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Tablo 6. Araştırmaya katılan öğrencilerin akademik motivasyonları ve işsizlik kaygılarının sınıf değişkenine göre karşılaştırılması

Alt Boyutlar	Sınıf	N	X	Std. S.	F	p	LSD
ÜÖMÖOrt.	1. Sınıf	90	3,695	,767	1,638	,180	
	2. Sınıf	80	3,582	,853			
	3. Sınıf	78	3,728	,789			
	4. Sınıf	78	3,860	,764			
İMBY	1. Sınıf	90	3,799	,857	,492	,688	
	2. Sınıf	80	3,754	,909			
	3. Sınıf	78	3,814	,940			
	4. Sınıf	78	3,922	,904			
İMİH	1. Sınıf	90	3,555	,102	3,480	,016*	4>1,2
	2. Sınıf	80	3,615	,114			
	3. Sınıf	78	3,724	,111			
	4. Sınıf	78	4,000	,089			
DMD	1. Sınıf	90	3,640	1,197	2,076	,103	
	2. Sınıf	80	3,229	1,089			
	3. Sınıf	78	3,388	1,062			
	4. Sınıf	78	3,418	,969			
MOTsz.	1. Sınıf	90	3,593	1,226	2,360	,071	
	2. Sınıf	80	3,355	1,380			
	3. Sınıf	78	3,730	1,200			
	4. Sınıf	78	3,864	1,224			
İKDÖOrt.	1. Sınıf	90	2,860	,653	2,367	,074	
	2. Sınıf	80	3,113	,800			
	3. Sınıf	78	3,009	,735			
	4. Sınıf	78	3,135	,842			
İDİİAE	1. Sınıf	90	3,250	,953	2,036	,122	
	2. Sınıf	80	3,556	,970			
	3. Sınıf	78	3,445	,947			
	4. Sınıf	78	3,551	,933			
ÇSB	1. Sınıf	90	2,886	,830	1,639	,180	
	2. Sınıf	80	3,156	,911			
	3. Sınıf	78	2,943	,862			
	4. Sınıf	78	3,080	,922			
KKÖE	1. Sınıf	90	2,691	,882	1,105	,347	
	2. Sınıf	80	2,857	1,048			
	3. Sınıf	78	2,761	,875			
	4. Sınıf	78	2,948	1,078			
NOBBE	1. Sınıf	90	2,241	,795	3,686	,012*	4,3>1
	2. Sınıf	80	2,459	,870			
	3. Sınıf	78	2,580	,822			
	4. Sınıf	78	2,647	,937			

(ÜÖMÖOrt: Üniversite Öğrencilerinde Motivasyon Ölçeği Ortalaması, İKDÖOrt: İşsizlik Kaygı Düzeyi Ölçeği Ortalaması),
($p<.05$ * $p<.01$ **)

Tablo 6’da görüldüğü üzere araştırmaya katılan öğrencilerin sınıfları ile “ÜÖMÖOrt. ve İKDÖOrt.” puanları arasında yapılan tek yönlü varyans analizi sonucu verilmektedir. Buna göre araştırmaya katılan öğrencilerin sınıf değişkeninde “Üniversite Öğrencilerinde Motivasyon Ölçeği” alt boyutu olan “İMİH” puanlarında 4. sınıf öğrencilerinin 1. ve 2. sınıf öğrencilerine göre $p<0.01$ düzeyinde anlamlı olarak daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Diğer yandan öğrencilerin sınıf değişkenine göre “İşsizlik Kaygısı Düzeyi Ölçeği” alt boyutu olan “NOBBE” puanlarının 4. ve 3. sınıflarda 1. sınıflara göre $p<0.01$ düzeyinde anlamlı olarak daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 7. Araştırmaya katılan öğrencilerin akademik motivasyonları ve işsizlik kaygılarının lisansüstü eğitimi almayı düşünüp düşünmemelerine göre karşılaştırılması

Alt Boyutlar	Lisansüstü Eğitim Almayı Düşünüyor musunuz?	N	X	Std. S.	t	p
ÜÖMÖOrt.	Evet	153	3,939	,664	5,018	,001**
	Hayır	173	3,517	,850		
İMBY	Evet	153	4,073	,729	5,021	,001**
	Hayır	173	3,597	,975		
İMH	Evet	153	3,885	,905	3,033	,003**
	Hayır	173	3,567	,985		
DM	Evet	153	3,479	1,110	,821	,413
	Hayır	173	3,379	1,077		
MOTsz.	Evet	153	3,934	1,093	4,200	,001**
	Hayır	173	3,365	1,351		
İKDÖOrt.	Evet	153	3,007	,744	-,323	,707
	Hayır	173	3,038	,780		
İDİİAE	Evet	153	3,443	,947	,110	,994
	Hayır	173	3,444	,965		
ÇSB	Evet	153	3,062	,898	,964	,336
	Hayır	173	2,968	,869		
KKÖE	Evet	153	2,690	,884	-2,129	,034*
	Hayır	173	2,916	1,036		
NOBBE	Evet	153	2,418	,841	-1,079	,281
	Hayır	173	2,521	,887		

(ÜÖMÖOrt: Üniversite Öğrencilerinde Motivasyon Ölçeği Ortalaması, İKDÖOrt: İşsizlik Kaygı Düzeyi Ölçeği Ortalaması),
($p<.05$ * $p<.01$ **)

Tablo 7'ye göre araştırmaya katılan öğrencilerin lisansüstü eğitim hedefleri ile "ÜÖMÖOrt. ve İKDÖOrt." puanları arasındaki bağımsız örneklem t-test sonucu verilmektedir. Buna göre lisans eğitimi almayı isteyen öğrencilerin akademik motivasyon puanları istemeyenlere göre "İMBY, İMH, MOTsz." alt boyutlarında ve "ÜÖMÖOrt." sınıf bütününde $p<0.01$ düzeyinde daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Diğer yandan araştırmaya katılan öğrencilerin lisansüstü eğitim hedefleri ile "İşsizlik Kaygısı Düzeyi Ölçeği" alt boyutu olan "KKÖE" puanlarında $p<0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmaktadır. Buna göre lisansüstü eğitim istemeyen öğrencilerin isteyenlere göre kaygı puanının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 8. Araştırmaya katılan öğrencilerin akademik motivasyonları ve işsizlik kaygılarının devlet-özel sektör çalışma hedeflerine göre karşılaştırılması

Alt Boyutlar	Sektör Hedefi	N	X	Std. S.	t	p
ÜÖMÖOrt.	Devlet	187	3,804	,768	2,354	,019*
	Özel	139	3,594	,819		
İMBY	Devlet	187	3,888	,896	1,564	,119
	Özel	139	3,730	,899		
İMH	Devlet	187	3,822	,920	2,280	,023*
	Özel	139	3,575	,998		
DM	Devlet	187	3,397	1,076	-,550	,583
	Özel	139	3,465	1,116		
MOTsz.	Devlet	187	3,835	1,196	3,358	,001**
	Özel	139	3,359	1,313		
İKDÖOrt.	Devlet	187	3,076	,748	1,507	,154
	Özel	139	2,953	,778		
İDİİAE	Devlet	187	3,549	,942	2,460	,021*
	Özel	139	3,302	,958		
ÇSB	Devlet	187	3,089	,847	1,807	,072
	Özel	139	2,909	,922		
KKÖE	Devlet	187	2,812	1,002	,052	,958
	Özel	139	2,807	,936		
NOBBE	Devlet	187	2,431	,875	-1,003	,317
	Özel	139	2,528	,854		

(ÜÖMÖOrt: Üniversite Öğrencilerinde Motivasyon Ölçeği Ortalaması, İKDÖOrt: İşsizlik Kaygı Düzeyi Ölçeği Ortalaması),
($p<.05$ * $p<.01$ **)

Tablo 8 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin devlet-özel sektör çalışma hedefleri ile “ÜÖMÖOrt. ve İKDÖOrt.” puanları arasındaki bağımsız örneklem t-test analizi sonucu verilmektedir. Buna göre devlet kurumlarında çalışma hedefi olan öğrencilerin akademik motivasyon puanları özel kurumlarda çalışma hedefi olanlara göre “İMİH” alt boyutunda $p<0.05$ düzeyinde, “MOTsz.” alt boyutunda $p<0.01$ düzeyinde ve “ÜÖMÖOrt.”sının bütününde $p<0.05$ düzeyinde daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Diğer yandan devlet kurumlarında çalışma hedefi olan öğrencilerin işsizlik kaygısı puanlarının özel kurumlarda çalışma hedefi olanlara göre “İşsizlik Kaygısı Düzeyi Ölçeği” alt boyutu olan “İDİİAE”nin de $p<0.05$ düzeyinde daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 9. Araştırmaya katılan öğrencilerin akademik motivasyonları ve işsizlik kaygılarının danışmanlarının yönlendirici rolüne göre karşılaştırılması

Alt Boyutlar	Danışmanınız		N	X	Std. S.	t	p
	Yönlendirici mi?						
ÜÖMÖOrt.	Evet		199	4,189	,398	18,106	,001**
	Hayır		127	2,971	,687		
İMİBY	Evet		199	4,285	,476	13,410	,001**
	Hayır		127	3,093	,926		
İMİH	Evet		199	4,140	,653	10,943	,001**
	Hayır		127	3,053	,990		
DM	Evet		199	3,477	1,093	1,056	,292
	Hayır		127	3,346	1,090		
MOTsz.	Evet		199	4,426	,564	20,180	,001**
	Hayır		127	2,389	1,044		
İKDÖOrt.	Evet		199	2,895	,756	-3,975	,001**
	Hayır		127	3,225	,729		
İDİİAE	Evet		199	3,324	,952	-2,990	,005**
	Hayır		127	3,630	,934		
ÇSB	Evet		199	2,925	,895	-2,276	,024*
	Hayır		127	3,149	,849		
KKÖE	Evet		199	2,646	,947	-3,883	,001**
	Hayır		127	3,067	,960		
NOBBE	Evet		199	2,288	,837	-4,981	,001**
	Hayır		127	2,761	,835		

(ÜÖMÖOrt: Üniversite Öğrencilerinde Motivasyon Ölçeği Ortalaması, İKDÖOrt: İşsizlik Kaygı Düzeyi Ölçeği Ortalaması), ($p<0.05$ * $p<0.01$ **)

Tablo 9’da görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğrencilerin danışmanlarının yönlendirici rolü ile “ÜÖMÖOrt. ve İKDÖOrt.” puanları arasındaki t-test analizi sonucu verilmektedir. Buna göre araştırmaya katılan öğrencilerin danışman yönlendirici rolü olanların olmayanlara göre “ÜÖMÖOrt. ve İKDÖOrt.” puanlarında $p<0.01$ düzeyinde anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir.

TARTIŞMA

Araştırmaya katılan öğrencilerin akademik motivasyonları ve cinsiyet değişkeni arasında yapılan bağımsız örneklem t-test analizi sonucuna göre kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre Üniversite Öğrencileri Motivasyon Ölçeğinin “bilmeye yönelik içsel motivasyon, haz almaya yönelik içsel motivasyon, dışsal motivasyon ve motivasyonsuzluk” alt boyutlarında akademik motivasyon ortalama puanlarının anlamlı olarak daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Erkek egemen toplumlarda kadınlara verilen fırsatların kısıtlılığı, üniversite gibi bir gelecek oluşturma alanında kadınların erkeklere göre daha fazla akademik motivasyona sahip olmasını sağlamış olabilir. Aktan (2012), Alemdağ, Öncü ve Yılmaz, (2014), Eymur ve Geban (2011), Gömleksiz ve Serhatlıoğlu (2013) ve Yılmaz, Taşkesen ve Taşkesen, (2016) yapmış oldukları araştırmalarda mevcut araştırmayla benzer bir şekilde cinsiyet ve motivasyon arasında anlamlı bir fark bulmuşlardır. Saracaloğlu (2008) ile Şahin ve Çakar (2011) ise mevcut araştırmadan farklı olarak cinsiyet ve akademik motivasyon arasında anlamlı bir fark bulamamışlardır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin yaşları ile motivasyonları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Korkmazer (2020) üniversite öğrencileri üzerine yapmış olduğu araştırmada, mevcut araştırmayla benzer bir şekilde yaş ile akademik motivasyon arasında anlamlı bir fark bulamamıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin bölümleri ile motivasyonları arasında anlamlı bir fark tespit edilememiştir. Eroğlu, Eroğlu ve Ekinci, (2019) ile Erdem (2019) mevcut araştırmayla benzer şekilde bölüm ile akademik motivasyonu arasında anlamlı bir fark bulamamışlardır. Diğer yandan Korkmazer (2020) mevcut araştırmadan farklı olarak üniversite öğrencilerinin bölümleri ile akademik motivasyonları arasında anlamlı bir fark bulmuştur. Araştırmaya katılan öğrencilerin sınıfları ile akademik motivasyonları arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Eroğlu ve ark., (2019), Özbek (2019) ve Korkmazer (2020) mevcut araştırmayla benzer şekilde öğrencilerin sınıfları ile akademik motivasyonları arasında anlamlı bir fark tespit edememişlerdir. Alemdağ ve ark., (2014), Terlemez, Dilek ve Filiz, (2015), Yılmaz ve Taşkesen (2016) ve Taşkın (2016) mevcut araştırmadan farklı olarak öğrencilerin sınıfları ile akademik motivasyonları arasında anlamlı bir fark tespit etmişlerdir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin lisansüstü eğitim almak isteme durumları ile akademik motivasyonları arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Buna göre lisansüstü eğitim almayı planlayan öğrencilerin motivasyonlarının daha yüksek olduğu görülmüştür. İnsanlar için herhangi bir hedefin gerçekleşme beklentisi onları motive etmektedir (Convey, 2014). Bu açıdan bakıldığında öğrencilerin lisansüstü eğitim alma hedefleri onların akademik motivasyonlarını arttırmış olabilir. Araştırmaya katılan öğrencilerin devlet-özel sektör çalışma hedefleri ile akademik motivasyonları ve işsizlik kaygıları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Buna göre devlet sektöründe çalışmayı hedefleyen öğrencilerin motivasyonlarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bunun nedeni olarak devlet kurumlarında çalışmanın geleceği daha fazla öngörülebilir kılması ve maddi garantisinin olması gösterilebilir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetleri ile işsizlik kaygıları arasında anlamlı bir fark tespit edilememiştir. Akgün (2019), Kaynak ve Öztuna (2020) ile Tayfun ve Korkmaz (2016), mevcut araştırmayla benzer şekilde cinsiyet ve işsizlik kaygısı arasında anlamlı bir fark bulamamışlardır. Dursun ve Aytaç (2009) mevcut araştırmadan farklı olarak cinsiyet ve işsizlik

kaygısı arasında anlamlı bir fark tespit etmiştir. Bunun nedeni olarak farklı örneklem grubu ve farklı bir ölçeğin kullanılması gösterilebilir. Araştırmaya katılan öğrencilerin yaşları ile işsizlik kaygıları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Akgün (2019) ile Menevşe ve Şeker (2020) mevcut araştırmayla benzer şekilde yaş ile işsizlik kaygısı arasında anlamlı bir fark bulamamışlardır. Korkmazer (2020) ile Kaynak ve Öztuna (2020) mevcut araştırmadan farklı olarak öğrencilerin yaşları ile işsizlik kaygıları arasında anlamlı bir fark tespit etmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin bölümleri ile işsizlik kaygıları arasında anlamlı bir fark tespit edilememiştir. Tayfun ve Korkmaz (2016) ile Akgün (2019) yapmış oldukları çalışmalarda mevcut araştırmayla benzer şekilde öğrencilerin bölümleri ile işsizlik kaygıları arasında anlamlı bir fark tespit edememişlerdir.

Sınıf ve işsizlik kaygısı arasında yapılan tek yönlü varyans (Anova) analizi sonucunda yalnızca “nitelikli olarak bilgi ve beceri eksikliği” alt boyutunda anlamlı bir fark tespit edilmiştir. Buna göre 4. ve 3. sınıf öğrencilerinin 1. sınıf öğrencilerine göre işsizlik kaygılarının daha fazla olduğu görülmüştür. Bunun nedeni olarak istihdam edilecekleri alana dair bilgilerini yeterli hissetmemeleri gösterilebilir. Korkmazer (2020) ile Çetinceli ve Tüzün (2022) mevcut araştırmayla benzer şekilde öğrencilerin sınıfları ile işsizlik kaygıları arasında anlamlı bir fark bulmuşlardır. Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin lisansüstü eğitim hedeflemeleri ile işsizlik kaygısı arasında yapılan bağımsız örneklem t-test sonucuna göre “kişisel karamsarlık ve özgüven eksikliği” alt boyutunda, lisansüstü eğitimi hedeflemeyenlerin hedefleyenlere göre daha yüksek işsizlik kaygısına sahip olduğu tespit edilmiştir. Bunun nedeni olarak lisans eğitimi sonrası istihdamı planlayan bireylerin eğitim aldıkları alanda lisans düzeyinde lisansüstü eğitim almayı hedefleyenlere göre daha az istihdam edileceklerini düşünme endişesi işsizlik kaygılarının artmasına sebep olmuş olabilir. Devlet sektöründe çalışmayı hedefleyen öğrencilerin işsizlik kaygısının özel sektörde çalışmayı hedefleyen öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Bunun nedeni olarak kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilme aşamasında belirli sınavların aşılma gerekliliği devlet sektöründe çalışmayı hedefleyen bireylerin işsizlik kaygısını arttırmış olabilir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin danışmanlarının yönlendirici rolü ile akademik motivasyonları ve işsizlik kaygıları arasında anlamlı farklar tespit edilmiştir. Buna göre danışmanları yönlendirici bir yol izleyen öğrencilerin Üniversite Öğrencileri Motivasyon Ölçeğinin “bilmeye yönelik içsel motivasyon, haz almaya yönelik içsel motivasyon ve motivasyonsuzluk” alt boyutunda danışmanları yönlendirici bir rol izlemeyen öğrencilere göre ortalama puanlarının daha yüksek, İşsizlik Kaygı Düzeyi Ölçeğinin “istihdamdaki daralma ve işgücü ihtiyacındaki azalmanın etkisi, çevresel ve sosyal baskı, kişisel karamsarlık ve özgüven eksikliği, niteliksel olarak bilgi ve beceri eksikliği” alt boyutlarında ise danışmanları yönlendirici rol sergileyen öğrencilerin işsizlik kaygısı ortalama puanlarının daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Bunun nedeni olarak danışman öğretim elamanlarının yol gösterici, psikolojik destek sağlayıcı, hedef koyucu, kılavuzluk edici rollerinin öğrenciler üzerinde olumlu etkiler bırakması gösterilebilir.

SONUÇ

Sonuç olarak; öğretim elamanlarının danışmanlık yaptıkları öğrencilere yönlendirici, yol gösterici ve kılavuzluk edici bir bakış açısı sergilemeleri öğrencilerin akademik motivasyonlarını arttırmakta ve işsizlik kaygılarını düşürmektedir.

ÖNERİLER

Teoriye Yönelik Öneriler

- Araştırma farklı evren ve örneklem gruplarıyla yapılabilir.
- Farklı örneklem grupları birbiriyle karşılaştırılabilir.
- Araştırma değişkenlerine farklı unsurlar eklenebilir.

Uygulamaya Yönelik Öneriler

- Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin motivasyonlarının artırılması ve işsizlik kaygılarının düşürülmesine yönelik danışman öğretim elamanları öğrencilere yol gösterici, yönlendirici ve kılavuzluk edici bir yol izleyebilir.

Çıkar Çatışması

Çalışma kapsamında herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı: Araştırma Dizaynı- Asil Çetinkaya ve Tonguç Osman Mutlu, İstatistik analiz- Asil Çetinkaya; Makalenin hazırlanması, Asil Çetinkaya ve Tonguç Osman Mutlu; Verilerin Toplanması- Asil Çetinkaya ve Tonguç Osman Mutlu tarafından gerçekleştirilmiştir.

Etik Kurul İzni ile ilgili Bilgiler

Kurul Adı: Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu

Tarih: 28.04.2022

Sayı/Karar No: 60

KAYNAKLAR

- Akgün, S. S. (2019). *Üniversite öğrencilerinin girişimcilik niyeti ile işsizlik kaygısı arasındaki ilişki*. Yüksek lisans tezi. Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Aktan, S. (2012). *Öğrencilerin akademik başarısı, öz düzenleme becerisi, motivasyonu ve öğretmenlerin öğretim stilleri arasındaki ilişki*. Doktora tezi. Balıkesir Üniversitesi, Balıkesir.
- Alemdağ, C., Öncü, E., ve Yılmaz, A. K. (2014). Beden eğitimi öğretmeni adaylarının akademik motivasyon ve akademik öz-yeterlilikleri. *Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi*, 25 (1), 23-35.
- Ataçoğlu, Ş. M. ve Zelyurt, M. K. (2017). Spor bilimleri fakülteleri mezunlarının işsizlik deneyimleri üzerine nitel bir araştırma. *Sportif Bakış: Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi, Özel Sayı 1*, 70-97.
- Bakotić, D., & Bulog, I. (2021). Organizational justice and leadership behavior orientation as predictors of employees job satisfaction: evidence from Croatia. *Sustainability*, 13 (19), 10569. <https://doi.org/10.3390/su131910569>
- Boff, C. T. (2015). *A quantitative study of academic library administrators using bolman and deal's leadership orientation framework*. Doctoral thesis. Bowling Green State University, Ohio.
- Bordea E-N., Manea M., & Pellegrini A. (2017). Unemployment and coping with stress, anxiety, and depression. *Czech Journal of Social Sciences, Business and Economics*, 6(2), 6-14.
- Bulut, V. (2011). *Türkiye'de işsizlik süresini etkileyen faktörlerin yaşam çözümlemesi ile incelenmesi*. Yüksek lisans tezi. Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Büyüköztürk, Ş. (2002). Faktör analizi: Temel kavramlar ve ölçek geliştirmede kullanımı. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 32 (32), 470-483.
- Büyüköztürk, Ş. (2011). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Convey, J., J. (2014). Motivation and job satisfaction of Catholic school teachers. *Journal of Catholic Education*, 18(1), 4-25.
- Çetinceli, K. ve Tüzün, P. (2022). Üniversite öğrencilerinin işsizlik kaygısı, yaşam doyumu ve psikolojik iyi oluşları arasındaki ilişki. *Current Perspectives in Social Sciences*, 26(1), 21-30.
- Çetinkaya, A. ve Mutlu, T. O. (2020). Ege bölgesinde bulunan spor bilimleri fakültelerinde sergilenen liderlik tarzının akademik personelin öğrenme motivasyonu üzerine etkisinin incelenmesi. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 18(4), 65-79.
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (1985). *Intrinsic motivation and selfdetermination in human behavior*. New York: Plenum.
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2000). The "what" and "why" of goal pursuits: Human needs and the self-determination of behavior. *Psychological Inquiry*, 11(4), 227-268.
- Dursun, S., ve Aytaç, S. (2009). Üniversite öğrencileri arasında işsizlik kaygısı. *Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 28(1), 71-84.
- Erdayı, U. A. (2009). Dünyada genç işsizliği sorununun çözümüne yönelik ulusal politikalar ve Türkiye. *Çalışma ve Toplum*, 3(22), 133-162.
- Erdem, D. (2019). *Spor bilimleri fakültesi ile beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin akademik motivasyon düzeylerinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi. Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Eren, E. (2012). *Örgütsel davranış ve yönetim psikolojisi*. İstanbul: Beta Yayınları.
- Eroğlu, Y., S., Eroğlu, E., ve Ekinci, V. (2019). Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin akademik motivasyon düzeylerinin bölüm ve sınıf değişkenlerine göre incelenmesi. *International Sport Science Student Studies*, 1(1), 1-7.
- Ersoy-Kart, M., ve Erdost, H. E. (2008). Unemployment worries among Turkish university students. *Social Behavior and Personality: An International Journal*, 36(2), 275-288.
- Eymur, G., ve Geban, Ö. (2011). Kimya öğretmeni adaylarının motivasyon ve akademik başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 36(161), 246-255.
- Gagné, M., Forest, J., Gilbert, M.-H., Aubé, C., Morin, E., & Malorni, A. (2010). The motivation at work scale: Validation evidence in two languages. *Educational and Psychological Measurement*, 70(4), 628-646. <https://doi.org/10.1177/0013164409355698>

- Gagné, M., Forest, J., Vansteenkiste, M., Crevier-Braud, L., Van den Broeck, A., Aspeli, A. K., et al. (2015). The multidimensional work motivation scale: validation evidence in seven languages and nine countries. *European Journal of Work and Organizational Psychology*, 24(2), 178-196. <https://doi.org/10.1080/1359432X.2013.877892>
- Gallos, J. V., & Bolman, L. G. (2021). *Reframing academic leadership*. (2nd ed.). New Jersey: John Wiley & Sons, Inc.
- Gömlüksiz, M. N., ve Serhatlıoğlu, B. (2013). Öğretmen adaylarının akademik motivasyon düzeylerine ilişkin görüşleri. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 17(3), 99-127.
- Hart, T. M. (2018). *University presidents' utilization of leadership frames: a qualitative study comparing self-perceptions of university presidents to perceptions of faculty and staff*. Doctoral thesis. Hardin-Simmons University, Texas.
- Karasar, N. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar ilkeler teknikler*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Keser, A. (2006). *Çalışma yaşamında motivasyon*. İstanbul: Alfa Aktüel Yayınları.
- Korkmazer, F. (2020). Üniversite öğrencilerinin akademik motivasyon algılarının incelenmesi üzerine bir alan çalışması. *Dicle Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 10(20), 502-515.
- Menevşe, A., ve Şeker, F. A. (2020). Farklı disiplinlerdeki öğrencilerin işsizlik kaygı düzeylerinin incelenmesi. *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 338-356.
- Özbek, O. (2019). Akademik motivasyon ve okul imajı ilişkisi. *Sportif Bakış: Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(2), 150-162.
- Saracaloğlu, A. S. (2008). Lisansüstü öğrencilerin akademik güdülenme düzeyleri, araştırma kaygıları ve tutumları ile araştırma yeterlikleri arasındaki ilişki. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(2), 179-208.
- Şahin, H., ve Çakar, E. (2011). Eğitim fakültesi öğrencilerinin öğrenme stratejileri ve akademik güdülenme düzeylerinin akademik başarılarına etkisi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9(3), 519-540.
- Şahin, M. (2019). İntegratif psikoterapi kuramı. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 6(8), 147-165.
- Tabachnick, B.G., & Fidell, L.S. (2013). *Using multivariate statistics*. (6th ed.). Boston: Pearson,
- Taşkın, Y. O. (2016). Öğretmen adaylarının değer yönelimleri ile akademik motivasyonları arasındaki ilişki. Yüksek lisans tezi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Tayfun, T. N. A., ve Korkmaz, A. (2016). Üniversite öğrencilerinde işsizlik kaygısı: Süleyman Demirel Üniversitesi öğrencileri üzerinde bir araştırma. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(17), 534-558.
- Terlemez, B., Dilek, Ş., ve Filiz, D. (2015). Namık Kemal üniversitesi sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu öğrencilerinin akademik motivasyon düzeyleri. *Pamukkale Journal of Eurasian Socioeconomic Studies*, 2(2), 67-78. <https://doi.org/10.5505/pjess.2015.09797>
- Türkiye İş Kurumu Yayını. (2011). İşkur, Türkiye geneli 2011 yılı 1. dönem işgücü piyasası araştırması sonuç raporu. Ankara. [Available online at: <https://media.iskur.gov.tr/14585/ankara.pdf>], Erişim tarihi: 11 Haziran 2022.
- Vallerand, R. J., Pelletier, L.G., Blais, M. R., Brière, N. M., Senécal C., & Vallières, E. F. (1992). The academic motivation scale: a measure of intrinsic, extrinsic, and a motivation in education. *Educational and Psychological Measurement*, 52(4), 1003-1017. <https://doi.org/10.1177/0013164492052004025>
- Vuori, J. (2018). Understanding academic leadership using the four-frame model. Teoksessa Pekkola, E., Kivistö, J., Kohtamäki, V., Cai, Y. & Lytinen, A (Edt.), *Theoretical and Methodological Perspectives on Higher Education Management and Transformation*. Tampere : Tampere University Press
- Yılmaz, M., Taşkesen, O., ve Taşkesen, S. (2016). Güzel sanatlar eğitimi bölümü öğrencilerinin bazı değişkenlere göre akademik motivasyonları ile akademik başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(2), 1056-1072.
- Yılmaz, S. (2018). Üniversite öğrencilerinde motivasyon ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Artbilim: Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(1), 1-20.

